

HENKILÖTUNNUKSEN RINNALLE KAAVAILTU YKSILÖINTITUNNUS TULEE KUOPATA – AIHEUTTAA KULUJA JA HÄMMENNYSTÄ

Hetun rinnalle kaavailtu yksilöintitunnus on kuopattava. Mikäli hetu-uudistuksen valmistelua jatketaan, se pitää tapahtua yhteistyössä yksityisen ja julkisen sektorin kanssa.

Mitä käytännön toimia tarvitaan?

- Uutta yksilöintitunnusta koskevaa sääntelyä ei tule tuoda osaksi uutta hallitusohjelmaa
- Sukupuolisidonnaisuuden poisto hetusta voidaan toteuttaa kustannustehokkaalla tavalla.
- Tunnusten riittävyys on jo taattu ja niitä on pystyttävä antamaan nykyistä sujuvammin.

Perustelut

Eduskunnassa helmikuussa 2023 rauennut lakiesitys henkilötunnuksen uudistamisesta on valmisteltava uudelleen. Uudistuksen raukeaminen esitetystä muodosta oli perusteltua, koska useat tahot kuten Kela, ETK ja FA ovat kritisoineet henkilötunnuksen rinnalle kaavailtua yksilöintitunnusta.

Henkilötunnuksen rinnalle kaavailtu yksilöintitunnus tulee lopullisesti kuopata, sillä rinnakkaisen tunnusjärjestelmän luominen aiheuttaisi runsaasti kuluja koko yhteiskunnalle ja loisi sekä sekaannusta että hämmennystä kansalaisten yksilöintiin. Hetu-uudistushankkeen elokuussa 2021 suorittaman vaikutusarviokyselyn vastauksista kävi ilmi, että suuri osa vastaajista ei nähnyt uuden yksilöintitunnuksen käyttöönotossa hyötyjä.

Jos hetu-järjestelmää uudistetaan ja sen käyttö jatkuu, on epäselvää, mitkä olisivat organisaatioille tulevat hyödyt uuden rinnakkaisen henkilön yksilöivän tunnuksen käytöstä. Uuden tunnuksen rinnakkaiskäytön toimivuudesta organisaatioiden välisessä tietojen vaihdossa on suuria epäilyjä. Suunniteltu valtion Digi-ID pystytään toteuttamaan myös ilman yksilöintitunnusta.

Mikäli yksilöintitunnus kuitenkin halutaan lanseerata, tulee sen käytön vapaaehtoisuus todeta selvästi lain tasolla. Näin turvataan tietojen vaihdon sujuvuus ja vältetään uuden tunnuksen käytön hallitsemattomasta leviämisestä aiheutuvat haitat ja kustannukset.

Taustaa

Finanssialan yritykset ovat henkilön identifioinnin kannalta olennaisessa asemassa. Noin 90 prosenttia vahvasta sähköisestä tunnistamisesta Suomessa tapahtuu pankkitunnusten avulla. Henkilötunnus toimii yksilöintitietona sekä tunnistamisessa että finanssialan yritysten omissa sisäisissä järjestelmissä.

FA on pitänyt perusteltuina jo vuonna 2022 toteutettua henkilötunnusten riittävyyden takaamista välimerkkejä lisäämällä sekä rauenneessa esityksessä mukana ollutta henkilötunnusten sukupuolisidonnaisuudesta luopumista. Näiden lisäksi esitetyt muut uudistukset toisivat FA:n näkemyksen mukaan kohtuuttomia kustannuksia koko yhteiskunnan tasolla.

Keneltä saan lisätietoja

Teija Kaarlela
Johtava asiantuntija
+358 20 793 4256
teija.kaarlela@finanssiala.fi